

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Mokslo ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAUNORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaite
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutyte
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

VAIKŲ AKTYVUMO IR DĖMESIO SUTRIKIMAS: STIMULIANTŲ POVEIKIS IR GRETUTINIAI SUTRIKIMAI

Darbo autorė. Odeta ALIUKONYTĖ, V kursas.

Darbo vadovė. lekt. Kamilė POČIŪTĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Psichiatrijos klinika.

Darbo tikslas. Įvertinti vaikų aktyvumo ir dėmesio sutrikimo gydymui vartojamų stimuliantų teigiamus ir neigiamus poveikius bei gretutinius sutrikimus.

Darbo metodika. Vykdam anoniminę internetinę apklausą uždaroje Facebook grupėje, 2024 m. kovo – balandžio mėnesiais, buvo apklausti tėvai, auginantys vaikus, kuriems yra diagnozuotas aktyvumo ir dėmesio sutrikimas (ADHD). Anketoje buvo prašoma nurodyti vaiko lytį, amžių, ar yra diagnozuotas ADHD, gretutinius sutrikimus, vartojamus vaistus ir vaiko ADHD gydymui vartojamų vaistų stebimus neigiamus ir teigiamus poveikius. Statistinei duomenų analizei buvo naudota Microsoft Excel ir R Commander programos. Rezultatai buvo vertinami kaip statistiškai reikšmingi, kai $p < 0,05$.

Rezultatai. Anketą užpildė 40 tėvų. Viso į tyrimą įtrauktos 38 anketos, į tyrimą neįtrauktos 2 anketos, kuriose nenurodyta, jog vaikai turėjo diagnozuotą ADHD. Vaikų amžiaus vidurkis $10,47 \pm 2,95$. Pasiskirstymas pagal lytį: 12 (31,6 % proc. mergaičių ir 26 (68,4 proc.) berniukai. 23 (60,5 proc.) vaikai turėjo nustatytą gretutinių psichikos ir elgesio sutrikimų, iš jų 13 (34,2 proc.) vaikų nustatyti raidos sutrikimai. 31 (81,6 proc.) vaikas yra vartojęs psichiką veikiančius vaistus, iš jų 29 (76,3 proc.) – stimuliantus. Tarp vaikų, kurie kada nors yra vartoję stimuliantus, jokių šalutinių reiškinių nejautė 4 (13,8 proc.) vaikai, jautė – 25 (86,2 proc.). Vieną šalutinį poveikį yra jautę 8 (27,6 proc.) vaikai, du šalutinius poveikius – 9 (31 proc.), tris arba daugiau šalutinius poveikius – 7 (24,1 proc.) vaikai. Dažniausias šalutinis reiškinys buvo sumažėjęs apetitas, nustatytas 18 (62,1 proc.) vaikų, iš jų 15 (57,7 proc.) berniukų ir 3 (25 proc.) mergaitėms ($p=0,0046$). Taip pat vaikai dažnai skundėsi galvos skausmu, ypač, vaisto vartojimo pradžioje. Galvos skausmu skundėsi 8 (27,6 proc.) vaikai, iš jų 5 (19,2 proc.) berniukai ir 3 (25 proc.) mergaitės ($p = 0.646$). Sutrikęs miegas pasireiškė 7 (24,1 proc.) vaikams, iš jų 6 (23 proc.) berniukams ir 1 (8,3 proc.) mergeitei ($p = 0.6349$). Ritmo sutrikimai pasireiškė 3 (10,3 proc.) berniukams ir nei vienai mergeitei ($p = 0.5402$), su emocinės būsenos pasikeitimu susiję šalutiniai poveikiai pasireiškė 4 (13,5 proc.) vaikams, 3 (11,5 proc.) berniukams ir 1 (8,3 proc.) mergeitei ($p = 1$). 26 (89,7 proc.) tėvai nurodė bent vieną teigiamą vaisto poveikį. 13 (44,8 proc.) tėvų nurodė, kad vartojant stimuliantus pagerėjo vaikų dėmesio koncentracija, iš jų 9 (34,6 proc.) berniukams ir 4 (33,3 proc.) mergaitėms ($p = 1$). 11 (37,9 proc.) tėvų nurodė, kad pagerėjo susikaupimas, iš jų 8 (30,7 proc.) berniukams ir 3 (25 proc.) mergaitėms ($p = 1$). Geresnius

mokymosi rezultatus įvardijo 4 (13,8 proc.) vaikų tėvai, iš jų 3 (11,5 proc.) berniukų ir 1 (8,3 proc.) mergaitės ($p = 1$). 7 (26,9 proc.) berniukų ir nei vienos mergaitės tėvai nurodė, kad vaikas tapo ramesnis ($p = 0.1421$).

Išvados. Daugiau nei pusei aktyvumo ir dėmesio sutrikimą turinčių vaikų nustatyti komorbidiniai psichikos ir elgesio sutrikimai. Devyniasdešimt procentų tėvų nurodė pastebėję tegiamus stimulantų efektus. Panašus skaičius tėvų stebėjo ir šalutinius stimulantų reiškinius, tarp kurių dažniausias – apetito sumažėjimas, kuris dažniau reiškėsi berniukams nei mergaitėms. Reikalingi tolesni, didesnės apimties tyrimai, norint geriau suprasti stimulantų poveikį vaikams turintiems nustatytą ADHD bei gretutinius sutrikimus.

Raktažodžiai. Aktyvumo ir dėmesio sutrikimas; ADHD; vaikai; paaugliai; stimulantai; gretutiniai sutrikimai.